

Universiteit
Leiden
The Netherlands

Toegang tot documenten en bescherming van persoonsgegevens in de Europese Unie : over de openbaarheid van persoonsgegevens

Kranenborg, H.R.

Citation

Kranenborg, H. R. (2007, September 20). *Toegang tot documenten en bescherming van persoonsgegevens in de Europese Unie : over de openbaarheid van persoonsgegevens*. Kluwer, Deventer. Retrieved from <https://hdl.handle.net/1887/12352>

Version: Corrected Publisher's Version

License: [Licence agreement concerning inclusion of doctoral thesis in the Institutional Repository of the University of Leiden](#)

Downloaded from: <https://hdl.handle.net/1887/12352>

Note: To cite this publication please use the final published version (if applicable).

10 | Conclusie en slotbeschouwingen

10.1 WORDEN GEGEVENSBECHERMINGSREGELS INDERDAAD MISBRUIKT?

De aanleiding van dit onderzoek was de brief van de Europese Ombudsman over het vermeende misbruik van de gegevensbeschermingsregels door de Commissie en het Europees Parlement: 'they are being used to undermine the principle of openness in public activities'.¹ Heeft hij hierin gelijk?

In hoofdstuk 7 heb ik uiteengezet dat de regels over toegang tot documenten (de Eurowob) en de regels over bescherming van persoonsgegevens (verordening 45/2001) onvoldoende op elkaar zijn afgestemd. Daardoor is het niet duidelijk hoe de instellingen moeten handelen als zij met de gelijktijdige werking van deze verordeningen worden geconfronteerd. De Commissie gaf zelf in 2004 aan dat dit een 'lastige zaak' is.² De Commissie leidt uit beide verordeningen af dat de gegevensbeschermingsregels op elke openbaarmaking van persoonsgegevens van toepassing zijn en dat de betrokken personen altijd om toestemming moet worden gevraagd. Dit standpunt kan de Commissie op goede gronden verdedigen. De Commissie kan daarom zeker niet *direct* het verwijt worden gemaakt dat zij de beschermingsregels gebruikt ten koste van openbaarheid. De Commissie negeert echter de gelijkwaardigheid van het recht op bescherming van persoonsgegevens en het recht op toegang tot documenten en het streven naar een evenredige balans die dit met zich brengt. Doordat beide verordeningen gebrekkig op elkaar aansluiten, dient bij de interpretatie ervan gezocht te worden naar een oplossing die het meeste recht doet aan de gelijkwaardigheid van beide rechten en de belangen die zij beogen te beschermen. De Commissie kiest voor een restrictieve gegevensbeschermingsbenadering, wat leidt tot een onevenredige beperking van het recht op toegang tot documenten. Het moet, ook zonder instemming van de betrokkene, mogelijk zijn om mensen die actief bij het overheidshandelen betrokken zijn te controleren. Gegevensbescherming garandeert inderdaad, zoals de Ombudsman in dezelfde brief ook aangeeft, *geen* recht om anoniem aan publieke activiteiten deel te nemen. Dat de Commissie na druk van de Europese Ombudsman, het Europees Parlement, de Artikel 29 Werkgroep en meer recentelijk

---

1 Brief van de Europese Ombudsman van 30 september 2002, inclusief de bijlage van 25 september 2002 te vinden op www.euro-ombudsman.eu.int/letters/en/default.htm.

2 Verslag van de Commissie van 13 januari 2004 (COM(2004)45 def., te vinden via http://europa.eu/documents/comm/index_en.htm), p. 19.

de EDPS toch voet bij stuk houdt, is naar mijn mening wél verwijtbaar. Lopende rechtszaken zoals de *Bavaria*-zaak mogen er niet toe leiden dat de Commissie jarenlang aan haar standpunt blijft vasthouden.

In meer algemene zin, lijkt de Commissie wel meer aandacht te geven aan individuele aansprakelijkheid en controleerbaarheid van personen die betrokken zijn bij het handelen van de Europese instellingen en organen. Dit blijkt uit het in 2005 gelanceerde Europese transparantie-initiatief, waarin bijvoorbeeld over de openbaring van de namen van leden van de expertgroepen wordt gesproken.³ Het is wel de vraag hoe de Commissie dit in het vat zal gieten. Momenteel is openbaarmaking van de namen afhankelijk van de instemming van de betrokkene. In dat opzicht is er nog niet veel veranderd.

10.2 BEANTWOORDING VAN DE ONDERZOEKSVRAAG

In eerste instantie kon de Commissie op goede gronden beweren dat haar standpunt een letterlijke toepassing van het bestaande juridische kader was. Dit is geheel gerechtvaardigd als dit juridische kader het resultaat is van een gedegen afweging van de belangen die beide gelijkwaardige rechten beogen te beschermen. Daarvan is momenteel geen sprake. De enige bepaling waarin op de relatie tussen de Eurowob en verordening 45/2001 wordt ingegaan, is artikel 4 lid 1 sub b van de Eurowob. Deze bepaling is echter onduidelijk en kan op verschillende manieren worden opgevat. In verordening 45/2001 is geen enkele bepaling te vinden over openbaarmaking van persoonsgegevens om transparantieredenen. Een letterlijke en strikte toepassing van verordening 45/2001 leidt tot een ondermijning van het recht op toegang tot documenten. Met een ruime en flexibele benadering kan weliswaar een evenwichtiger resultaat worden behaald, maar het nadeel hiervan is dat de ruime uitleg van de bepalingen ook van toepassing is op andere vormen van verwerken van persoonsgegevens. En dat is niet altijd wenselijk. Hoe dan ook is de huidige juridische constellatie onduidelijk en daarmee verre van ideaal. De afstemming tussen beide verordeningen zou dan ook verbeterd kunnen en moeten worden.

In dit onderzoek is onderzocht hoe beide rechten zich tot elkaar dienen te verhouden. Aan het oordeel hierover ligt een evenredige afweging van de achterliggende belangen van beide rechten ten grondslag. Om deze belangenafweging te kunnen maken, heb ik de belangen nader geëxpliciteerd. Bij het recht op toegang tot documenten, dat onderdeel uitmaakt van openbaarheid van bestuur, zijn dit de versterking van de *democratische legitimiteit* en de mogelijkheid om te kunnen *controleren* wat de overheid doet. Bij de bescherming van persoonsgegevens kan het individuele belang op verschillende manieren worden aangeduid. Voor het onderhavige onderzoek – dat immers

---

3 Groenboek Europees Transparantie-initiatief van 3 mei 2006, (COM(2006)194 final, te vinden via <http://www.europa.eu/scadplus/leg/nl/lvb/l14521.htm>), p. 2 en 6.

openbaarmaking van persoonsgegevens door de overheid betreft – is de nadruk gelegd op het belang van de betrokkene om zelf te kunnen bepalen welke persoonsgegevens openbaar zijn. Bij het gewicht van het individuele belang bij bescherming van persoonsgegevens kan rekening worden gehouden met drie te onderscheiden situaties: (I) alleen de bescherming van persoonsgegevens is van toepassing, (II) de bescherming van persoonsgegevens is van toepassing alsook de privacybescherming en (III) het speciale regime voor gevoelige gegevens is van toepassing alsook de privacybescherming. Deze driedeling is gebaseerd op een vergelijking van de jurisprudentie van het EHRM onder artikel 8 en 10 EVRM met de reikwijdte van verordening 45/2001. In deze drie situaties neemt het gewicht van het achterliggende individuele belang toe. In situatie I wordt het belang van de betrokkene te gering geacht om voor privacybescherming in aanmerking te komen. In de derde situatie weegt het belang van de betrokkene in beginsel het zwaarst. In de huidige gegevensbeschermingswetgeving is voor deze laatste categorie een verzaamd regime opgenomen. Voor de eerste situatie kent verordening 45/2001 echter geen aparte regels. Het is naar mijn mening wel mogelijk om voor die situatie soepelere verwerkingsregels te hanteren.

Aan de hand van deze driedeling heb ik in hoofdstuk 9 de belangenafweging gemaakt. Ik heb aangevoerd dat de wetgever ten behoeve van de duidelijkheid en rechtszekerheid de belangenafweging in situatie I en III zelf kan maken. In situatie II moet hij aan de instelling ruimte voor een belangenafweging laten. Vervolgens heb ik beschreven wat mijns inziens onder de eerste situatie kan worden gebracht. Van personen die actief bij het overheidsoptreden zijn betrokken kunnen zonder toestemming de volgende gegevens geopenbaard worden: de naam, titulatuur en functie en bepaalde functiegerelateerde gegevens, zoals contactgegevens en informatie over activiteiten die uit hoofde van de functie zijn verricht. Dit geldt ook voor gevoelige informatie die inherent is aan de functie van de betrokken persoon, zoals de politieke voorkeur van een Europarlementariër. Het openbaren van deze gegevens zonder toestemming van de betrokkene is mijns inziens de enige redelijke uitkomst van de belangenafweging van de belangen die beide rechten beogen te beschermen. Hiermee wordt controle op de personen die voor of namens de overheid werken mogelijk gemaakt, terwijl het belang van de betrokkene bij geheimhouding van de informatie gering is. Alleen in bijzondere omstandigheden kan toch geheimhouding vereist zijn. Dat is bijvoorbeeld zo als de bekendmaking van iemands identiteit een gevaar voor de betrokken persoon kan opleveren. Dit geval moet onder de tweede situatie worden beoordeeld.

Op de tweede situatie zijn zowel de gegevensbeschermingsregels van toepassing als de privacybescherming. Voordat de instelling overgaat tot een afweging van de verschillende belangen, moet hij naar mijn mening eerst beoordelen of een conflict tussen het recht op toegang tot documenten en het recht op bescherming van persoonsgegevens vermeden kan worden door het anonimiseren van de gegevens. Als dit niet mogelijk is moet een belangen-

afweging worden gemaakt met inachtneming van alle concrete omstandigheden van het geval. Daarbij speelt de hoedanigheid en positie van de betrokken persoon een belangrijke rol. Ook moet gekeken worden naar de aard van het document, de consequenties van openbaarmaking voor de betrokken persoon en het gedrag van de overheid en het data subject.

De openbaarmaking van bijzondere gegevens, de derde situatie, kan gezien het zwaarwegende belang van de betrokkene zonder meer het stramien volgen zoals dat in artikel 10 van verordening 45/2001 is vastgelegd. Daarbij speelt de zeggenschap van de betrokken persoon een belangrijke rol.

In hoofdstuk 9 is deze driedelige benadering van de belangenafweging uitgewerkt en verwerkt in een gedetailleerd voorstel voor wijziging van beide verordeningen. In de Eurowob zou een artikel opgenomen kunnen worden dat luidt als volgt:

1. *Toegang tot een document dat persoonsgegevens bevat, wordt, behoudens bijzondere omstandigheden en de overige uitzonderingen in deze verordening, verleend als het alleen de naam, titulatuur, functieaanduiding, contactgegevens of informatie over activiteiten die uit hoofde van de functie worden verricht betreft van personen die actief bij het handelen van de instellingen en organen betrokken zijn.*
2. *Toegang tot persoonsgegevens wordt voorts verleend als dit daadwerkelijk de controle op de instellingen en organen en de versterking van de legitimiteit van het wetgevingsproces dient of een hoger openbaar belang en toegangsverlening geen ongerechtvaardigde inbreuk maakt op de persoonlijke levenssfeer van de betrokkene.*
3. *Toegang tot gegevens in de zin van artikel 10 verordening 45/2001 wordt verleend conform de vereisten van dat artikel, tenzij een hoger openbaar belang openbaarmaking vereist.*

Voor de correcte afstemming met de gegevensbeschermingsregels zou in verordening 45/2001 een bepaling opgenomen moeten worden waarin naar de openbaarheidsregels wordt verwezen. In hoofdstuk 9 is aan de hand van het voorgestelde artikel een toetsingsschema uitgewerkt.⁴

---

4 Zie § 9.7.

10.3 ENKELE ALGEMENE BESCHOUWINGEN NAAR AANLEIDING VAN HET ONDERZOEK

10.3.1 Toegang tot documenten en bescherming van persoonsgegevens en de strijd tegen het terrorisme

Het onderhavige onderzoek is gestart een aantal maanden nadat in 2001 de aanslagen op de Twintowers in New York hadden plaatsgevonden. Later werden ook aanslagen gepleegd in onder meer Madrid en Londen. Op deze aanslagen volgde een strijd tegen het terrorisme waarin het voor de hand lag dat zowel het recht op toegang tot documenten als het recht op bescherming van persoonsgegevens onder druk zou komen te staan. Het (voorbereidende) overheidshandelen ten aanzien van de bestrijding van terrorisme is immers voornamelijk effectief als het achter gesloten deuren plaatsvindt. En de verwerking van grote hoeveelheden persoonsgegevens zou kunnen dienen als middel om terroristen op te sporen. Ik had dan ook verwacht dat dit zijn weerslag zou hebben op de relatie tussen deze twee rechten in de Europese rechtsorde. Maar daarvan was geen sprake. De strijd tegen het terrorisme heeft hierop geen aanwijsbare directe invloed gehad.

Wat wel duidelijk naar voren kwam is dat de strijd tegen het terrorisme binnen Europa tot een enorme toename van (beoogde) verwerking van persoonsgegevens onder, met name, de derde pijler heeft geleid. In het Haagse Programma uit 2005 is het 'beginsel van beschikbaarheid' van gegevens geïntroduceerd. Het opslaan van grote hoeveelheden persoonsgegevens, het koppelen van deze bestanden en de uitwisseling van deze gegevens tussen verschillende Europese en nationale instanties zet inderdaad de bescherming van de burger onder druk. Dit versterkt de roep om één uniform kader van bescherming van persoonsgegevens in de EU. Daar ontbreekt het momenteel namelijk aan. Voor eerste pijleraangelegenheden geldt verordening 45/2001. Voor het handelen van de instellingen onder de tweede pijler is niet voorzien in EU wetgeving over gegevensbescherming. Eventueel kan worden teruggevallen op de regels die binnen de Raad van Europa in het Verdrag van Straatsburg zijn neergelegd en die door het EHRM uit artikel 8 EVRM zijn afgeleid. In de derde pijler is de gegevensbescherming op dit moment fragmentarisch geregeld, al wordt er wel gewerkt aan een overkoepelend kaderbesluit. Maatregelen ter bestrijding van terrorisme worden *juist* onder de tweede en derde pijler genomen. Aan toepasselijke (algemene) normen ontbreekt het weliswaar niet in deze pijlers, problematisch is echter de juridische afdwingbaarheid van deze normen. De burger staat op Europees niveau ten aanzien van het handelen onder deze twee pijlers nagenoeg met lege handen.

Met het toenemende gebruik van persoonsgegevens zal naar mijn mening de rechtsbescherming van de burger onder de tweede en derde pijler in elk geval gelijk getrokken moeten worden met het niveau van rechtsbescherming onder de eerste pijler. Dat de ontwikkeling de burger vooralsnog niet gunstig

gezind zijn, wordt geïllustreerd door de zaak die het Europees Parlement tegen de Commissie en de Raad had aangespannen over de doorgifte van passagiersgegevens aan Amerikaans douaneautoriteiten. Het HvJ kwam tot de conclusie dat het eigenlijke doel van de overeenkomst de strijd tegen terrorisme betrof en dat daarom de overeenkomst niet op een bevoegdheid uit de eerste pijler gebaseerd had mogen worden. Het resultaat van de Parlementaire inspanningen is dat de overeenkomst op 6 oktober 2006 op basis van de derde pijler werd gesloten en dat zowel het Parlement als de burger voorlopig niets meer tegen de overeenkomst kan ondernemen.⁵

10.3.2 Toegang tot documenten en bescherming van persoonsgegevens en de Europese Grondwet

Tijdens het onderzoek werd een Grondwet voor de Europese Unie door de Europese Conventie opgesteld, door de Europese Raad aangenomen en door een meerderheid van het Franse en Nederlandse volk afgewezen. Hoewel de Grondwet zonder twijfel beter kan, vormt hij op een aantal punten een duidelijke verbetering ten opzichte van de huidige situatie. Niet in de laatste plaats ten aanzien van openbaarheid van bestuur en bescherming van persoonsgegevens. In hoofdstuk 6 heb ik de positie van beide rechten in de Grondwet besproken. Zowel het recht op toegang tot documenten als het recht op bescherming van persoonsgegevens werd als onderdeel van 'het democratisch bestel van de Unie' in het eerste, constitutionele, deel van de Grondwet geplaatst. Daarbij werd het recht op toegang tot documenten uitgebreid tot een recht dat geldt ten opzichte van alle instellingen, organen en instanties van de Unie. Beide rechten zijn bovendien terug te vinden in het handvest dat als deel II van de Grondwet bindende kracht zou krijgen. Met het van kracht worden van de Grondwet hadden beide rechten een expliciete fundamentele bevestiging in het primaire recht gekregen, terwijl dat momenteel juridisch gezien niet zo duidelijk naar voren komt.

Belangrijke praktische consequenties heeft de beoogde opheffing van de drie pijlerstructuur. Deze leidt ertoe dat er voor de bescherming van persoonsgegevens één normatief kader ontstaat met dezelfde middelen (niet alleen voor de burger) tot juridische afdwingbaarheid. De in de vorige subparagraaf geuite bezwaren zouden in een keer van tafel zijn geveegd. Hier dient wel een kanttekening bij geplaatst te worden. De verbetering ziet voornamelijk op de huidige derde pijler. Hoewel er met de Grondwet niet meer van een drie pijlerstructuur kan worden gesproken, bestaan er voor het gemeenschappelijk buitenlands- en veiligheidsbeleid (de huidige tweede pijler) aparte regels,

---

5 Zie http://www.consilium.europa.eu/ueDocs/cms_Data/docs/pressData/en/er/91308.pdf.

waarbij onder andere de bevoegdheid van het HvJ in belangrijke mate wordt ingeperkt.⁶

De afwijzing en de daarop volgende bevrozing van de Grondwet is vanuit dit perspectief te betreuren. Daar komt bij dat de voorgenomen uitbreiding van de bevoegdheid van het HvJ naar beleidsterreinen die momenteel onder de derde pijler vallen, niet alleen gevolgen heeft voor de juridische afdwingbaarheid van de bescherming van persoonsgegevens. Ook de juridische afdwingbaarheid van andere fundamentele rechten zou verstevigd worden.

10.3.3 De reikwijdte van de bescherming van persoonsgegevens

In dit onderzoek is kort beschreven hoe de bescherming van persoonsgegevens steeds meer onder druk komt te staan.⁷ De analyse van de verhouding van toegang tot documenten en bescherming van persoonsgegevens heeft echter ook een tegenovergestelde ontwikkeling aangetoond, namelijk dat de bescherming van persoonsgegevens zich ver kan uit strekken, en te strikt kan worden toegepast. Het perspectief van openbaarheid van bestuur bracht de onredelijkheid van een overdreven gegevensbescherming naar de voorgrond. De loutere vermelding van de naam van een publieke functionaris in een document zou niet automatisch alle gegevensbeschermingsrechtelijke alarmbellen moeten laten rinkelen. Dit is gezien de ruime reikwijdte van de gegevensbeschermingsregels momenteel wel het geval. Op twee manieren kan deze overdreven gegevensbescherming worden aangepakt.

Hiervoor kom ik, zoals beloofd in hoofdstuk 4, terug op de algemene discussie over het onderscheid tussen privacy- en gegevensbescherming.⁸ In het onderzoek is in de Europese rechtsorde een onderscheid tussen bescherming van persoonsgegevens en privacybescherming vastgesteld. In mijn optiek wordt dit onderscheid terecht gemaakt. Bescherming van persoonsgegevens kan, al dan niet binnen de privacybescherming, in elk geval een zelfstandig karakter worden toegedicht. Maar daarmee is nog niets gezegd over een *onderscheid* met de privacybescherming. Bezien vanuit het *belang* dat beide rechten beogen te beschermen zit het onderscheid naar mijn mening niet zozeer in het *apart benoembare* belang, maar eerder in de reikwijdte van de bescherming. Omdat de gegevensbescherming zich tot elke identificeerbare informatie uitstrekt, is de reikwijdte van de bescherming zo breed dat ook gevallen waarin het belang van de betrokkene *zeer gering* is eronder vallen. Zou de privacybescherming dezelfde reikwijdte hebben, dan is, om de woorden van Blok

---

6 Zie artikel I-40 en I-41 van de Grondwet.

7 Zie de ontwikkelingen zoals beschreven in § 3.2.

8 Zie § 4.2.

te gebruiken, inderdaad sprake van een inflatie van de aanspraken op privacybescherming.⁹

Maar is daarmee de gegevensbescherming inderdaad niet te verstrekkend? Het onderscheid tussen privacy- en gegevensbescherming zou immers ook op een andere manier kunnen worden opgeheven. In plaats van het oprekken van de privacybescherming, zou de gegevensbescherming beperkt kunnen worden tot de reikwijdte van de privacybescherming. Deze mogelijkheid is in dit onderzoek besproken aan de hand van de discussie over het begrip 'persoonsgegevens' die naar aanleiding van het Britse *Court of Appeal* in de zaak *Durant* werd en wordt gevoerd. Problematisch bij het beperken van deze definitie is dat de situaties waarin het belang van de betrokkene zo gering is dat bescherming niet nodig is, niet alleen kunnen worden vastgesteld aan de hand van het *soort* gegevens. De *vorm* van verwerken van deze gegevens is daarop ook van invloed. In dit onderzoek ging het om het *openbaren* van de persoonsgegevens. Het openbaren van gegevens zou, zoals ik heb betoogd, zonder meer mogelijk moeten zijn als het gaat om bepaalde algemene of functiegerelateerde gegevens van een publiek persoon. Maar dit betekent niet dat dit ook voor andere vormen van verwerken van dezelfde gegevens geldt. Daar komt bij dat het onredelijk kan zijn als de betrokken persoon ook bepaalde *rechten* die in de gegevensbeschermingswetgeving zijn vastgelegd, zou verliezen. Zo zou, mijns inziens, iemand altijd moeten kunnen weten of en waarom zijn naam in bepaalde stukken voorkomt.

Met het oog hierop en om de ondergrens van de gegevensbescherming niet rafelig en onduidelijk te maken, is het naar mijn mening wenselijk en pragmatisch om vast te houden aan de huidige definitie van het begrip 'persoonsgegevens'. De remedie tegen een overdreven gegevensbescherming kan beter *binnen* het gegevensbeschermingsrechtelijke kader worden gevonden. Het onderscheid tussen privacybescherming en gegevensbescherming maakt het mogelijk om voor duidelijk gedefinieerde vormen van verwerking van bepaalde gegevens soepelere regels te hanteren, zoals dat in het onderhavige onderzoek ten aanzien van de openbaarmaking van algemene en bepaalde functiegerelateerde gegevens is bepleit.

Uit de analyse van de nationale wetgeving bleek dat van deze mogelijkheid in de Griekse en Oostenrijkse gegevensbeschermingswetgeving gebruik is gemaakt. In Griekenland is de *bevoegdheid* hiertoe gecreëerd, die tot op heden inhoudelijk niet is benut. En in de Oostenrijkse wetgeving is bepaald dat het belang van de betrokkene niet geschaad is als het de verwerking van gegevens van personen betreft in de uitoefening van hun publieke functie en daar tegenover een ander gerechtvaardigd belang staat.

---

9 P.H. Blok, *Het recht op privacy*, Den Haag 2002, Boom Juridische Uitgevers, p. 122. Zie § 4.2.

10.3.4 De Europese Toezichthouder voor Gegevensbescherming

Tijdens het onderzoek startte de Europese Toezichthouder voor Gegevensbescherming zijn werkzaamheden. Hoewel hij pas vanaf begin 2004 bezig is, heeft hij zich al nadrukkelijk weten te manifesteren als controleur en adviseur voor gegevensbescherming. Het mandaat van de EDPS is strikt genomen beperkt tot de eerste pijler van de Unie, maar in de praktijk wordt de EDPS regelmatig ook om advies gevraagd in derde pijler aangelegenheden.

Dat de EDPS bij de uitoefening van zijn bevoegdheden niet het beweerdelijk totalitaire karakter van de communautaire gegevensbeschermingsregels voor ogen heeft, blijkt duidelijk uit zijn opstelling in de verhouding tussen toegang tot documenten en bescherming van persoonsgegevens.¹⁰ Terwijl de Commissie in de *Bavaria*-zaak een letterlijke en strikte interpretatie van de gegevensbeschermingsregels verdedigde, bepleitte de EDPS een benadering waarin een beter evenwicht met het recht op toegang tot documenten werd bereikt. Op het eerste gezicht een vreemde situatie. Uit het verzoek om interventie in de *Bavaria*-zaak bleek dat de EDPS het óók als zijn taak ziet om zich uit te spreken over de verhouding van gegevensbeschermingsregels met regels die andere belangen beogen te beschermen.¹¹ Hierbij zoekt hij naar een oplossing die het algemeen belang bij gegevensbescherming overeind houdt.¹²

10.4 TOT SLOT

Dit onderzoek werd afgerond vlak nadat het Groenboek over de herziening van de Eurowob door de Commissie ter consultatie aan het publiek werd voorgelegd.¹³ Niet zonder reden is de afstemming met de gegevensbeschermingsregels expliciet onderwerp van aandacht.

Interessant is dat in een eerdere versie van het Groenboek de vraag die aan het publiek over dit onderwerp gesteld werd, luidde: 'how should the protection of individuals be balanced against transparency?'.¹⁴ Vervolgens werden twee wegen aangeduid, die grofweg het standpunt van de EDPS en het standpunt van de Commissie in de *Bavaria*-zaak weergaven. In de uiteindelijke versie van het Groenboek is de vraagstelling anders: 'How should the exception laid down in Article 4(1)(b) of Regulation 1049/2001 be clarified

---

10 Zie de geciteerde opmerking van de Europese Ombudsman in § 1.1.

11 GvEA, *Bavarian Lager Company t. Commissie* (beschikking), T-194/04, niet gepubliceerd, r.o. 6.

12 *Ibidem*.

13 Groenboek *Public Access to Documents held by institutions of the European Community – A review* van 18 april 2007 (COM(2007)185, te vinden op http://ec.europa.eu/transparency/revision/docs/gp_en.pdf).

14 Deze ongedateerde versie kreeg ik in januari 2007 onder ogen.

in order to ensure adequate protection of personal data?'.¹⁵ Vervolgens worden drie opties voorgelegd: openbaarmaking van documenten is mogelijk nadat de namen zijn uitgevlakt, openbaarmaking kan alleen plaatsvinden als dit in overeenstemming is met de gegevensbeschermingsregels uit verordening 45/2001 of in de Eurowob worden voor de openbaarmaking van bepaalde categorieën uitzonderingen geformuleerd. De derde optie sluit deels aan op het door mij voorgestelde kader. Maar los van het feit dat geen van de drie opties mijns inziens compleet bevredigend is, blijkt uit de wijze waarop de vraag wordt gesteld en de inhoud van de drie voorgestelde oplossingen dat de nadruk meer op de bescherming van persoonsgegevens wordt gelegd dan in de eerdere vraagstelling het geval was. Het lijkt erop dat de Commissie de discussie enigszins wil sturen.

Het debat over de juiste afstemming van beide rechten en de aanpassing van de Eurowob is voorlopig nog niet afgerond. Hopelijk kan dit onderzoek er een constructieve bijdrage aan leveren. Het moment van publicatie lijkt in elk geval niet ongelukkig.

---

15 Zie het Groenboek op p. 15.